# Auditor systémů řízení (kód: 62-004-T)

**Autorizující orgán:** Ministerstvo průmyslu a obchodu
**Skupina oborů:** Ekonomie (kód: 62)
**Týká se povolání:** Auditor kvality
**Kvalifikační úroveň NSK - EQF:** 7

## Odborná způsobilost

| Název | Úroveň |
|---|---|
| Formulace zásad v oblasti auditování | 7 |
| Orientace v pojmech a definicích z oblasti auditu | 7 |
| Orientace v požadavcích na kvalifikaci auditorů | 7 |
| Orientace v normách ISO 19011, ISO 9001, ISO 14001, OHSAS 18001 | 7 |
| Procesní přístupy k auditování | 7 |
| Činnosti při plánování a přípravě programu auditu | 7 |
| Činnosti v procesu auditu na místě a po ukončení auditu | 7 |
| Orientace v rozdílech mezi audity QMS, EMS a OHSAS | 7 |
| Aplikace odborných znalostí a praktických zkušeností na konkrétním případě auditu | 7 |

## Platnost standardu

Standard je platný od: 31.08.2010 do: 10.06.2018

## Kritéria a způsoby hodnocení

### Formulace zásad v oblasti auditování

| Kritéria hodnocení | Způsoby ověření |
|---|---|
| a) Popsat typy a druhy auditů, společné zásady, rozdíly | Test + ústní s písemnou přípravou |
| b) Osvětlit zásady auditování (definice, cíl, etické chování, profesní přístup, nezávislost, průkaznost, spravedlivé prezentování) | Test + ústní s písemnou přípravou |
| c) Popsat obsah normy ISO 19 011 pro auditování | Test + ústní s písemnou přípravou |
| d) Uvést psychologická hlediska auditování a požadavky na auditora | Ústní s písemnou přípravou |

**Je třeba splnit požadavky jedné otázky vylosované z každé ze dvou skupin. Skupina I. je a), b) a skupina II. je c), d).**

### Orientace v pojmech a definicích z oblasti auditu

| Kritéria hodnocení | Způsoby ověření |
|---|---|
| a) Vysvětlit pojmy a definice (program auditu, plán auditu, předmět auditu, auditor, odborná způsobilost, tým auditorů, technický expert, klient auditu a další s vazbou na oblast auditu) | Test + ústní s písemnou přípravou |
| b) Vysvětlit pojmy: kritéria auditu, důkaz z auditu, zjištění z auditu, závěr z auditu | Ústní s písemnou přípravou |
| c) Vysvětlit, co rozumíte pod pojmy „etické chování“ nebo „spravedlivé prezentování“ | Ústní s písemnou přípravou |
| d) Vysvětlit pojmy „nezávislost auditora“ a „průkaznost“ | Ústní s písemnou přípravou |

**Je třeba splnit požadavky jedné otázky vylosované z každé ze dvou skupin. Skupina I. je a), b) a skupina II. je c), d).**

### Orientace v požadavcích na kvalifikaci auditorů

| Kritéria hodnocení | Způsoby ověření |
|---|---|
| a) Vysvětlit, jaké osobnostní vlastnosti by měl mít auditor systémů řízení | Test + ústní s písemnou přípravou |
| b) Formulovat, jaké všeobecné znalosti a dovednosti by měl mít auditor systémů managementu jako vedoucí auditor | Test + ústní s písemnou přípravou |
| c) Popsat, jaké specifické znalosti a dovednosti musí mít auditor QMS | Test + ústní s písemnou přípravou |
| d) Popsat, jaké specifické znalosti a dovednosti musí mít auditor systému EMS | Test + ústní s písemnou přípravou |
| e) Popsat, jaké specifické znalosti a dovednosti musí mít auditor systémů BOZP | Test + ústní s písemnou přípravou |

**Je třeba splnit požadavky jedné otázky vylosované z každé ze dvou skupin. Skupina I. je a), b) a skupina II. je c) - e).**

## Orientace v normách ISO 19011, ISO 9001, ISO 14001, OHSAS 18001

| Kritéria hodnocení | Způsoby ověření |
|---|---|
| a) Popsat a charakterizovat normu ISO 19011 | Test + ústní s písemnou přípravou |
| b) Popsat a charakterizovat normu ISO 9001 | Test + ústní s písemnou přípravou |
| c) Popsat a charakterizovat normu ISO 14001 | Test + ústní s písemnou přípravou |
| d) Popsat a charakterizovat normu OHSAS | Test + ústní s písemnou přípravou |

**Je třeba splnit požadavky jedné otázky vylosované z každé ze čtyř skupin. Skupina I. je a), skupina II. je b), skupina III. je c) a skupina IV. je d).**

## Procesní přístupy k auditování

| Kritéria hodnocení | Způsoby ověření |
|---|---|
| a) Vysvětlit pojem „proces“, jeho vymezení, co (kdo) je v procesu definováno? | Test + ústní s písemnou přípravou |
| b) Vysvětlit pojmy hlavní procesy, pomocné procesy a řídící procesy, členění procesů | Test + ústní s písemnou přípravou |
| c) Popsat a charakterizovat „mapu procesů“, její obsah | Test + ústní s písemnou přípravou |
| d) Vyjmenovat a popsat procesy zaměřené na zákazníka ve výrobním podniku a společnosti poskytující služby | Test + ústní s písemnou přípravou |

**Je třeba splnit požadavky jedné otázky vylosované z každé ze dvou skupin. Skupina I. je a), b) a skupina II. je c), d).**

## Činnosti při plánování a přípravě programu auditu

| Kritéria hodnocení | Způsoby ověření |
|---|---|
| a) Popsat činnosti při stanovení programu auditu | Ústní s písemnou přípravou |
| b) Uvést, jaké mohou být cíle auditů? | Ústní s písemnou přípravou |
| c) Popsat, jakým způsobem by se měly stanovit odpovědnosti v rámci programu auditu a zdroje? | Ústní s písemnou přípravou |
| d) Formulovat, co by měl obsahovat program auditu | Ústní s písemnou přípravou |

**Je třeba splnit požadavky jedné otázky vylosované z každé ze dvou skupin. Skupina I. je a), b) a skupina II. je c), d).**

## Činnosti v procesu auditu na místě a po ukončení auditu

| Kritéria hodnocení | Způsoby ověření |
|---|---|
| a) Vyjmenovat a objasnit činnosti při zahájení auditu na místě | Ústní s písemnou přípravou |
| b) Zdůvodnit, proč je nutné přezkoumání dokumentů ještě před zahájením auditu? | Ústní s písemnou přípravou |
| c) Uvést, jaké přípravné činnosti musí audit tým realizovat před zahájením auditu? | Test + ústní s písemnou přípravou |
| d) Popsat činnosti při provádění auditu na místě | Test + ústní s písemnou přípravou |
| e) Popsat činnosti související s tvorbou zprávy z auditu a její obsah | Ústní s písemnou přípravou |
| f) Popsat průběh dokončení auditu a závěrečná jednání | Ústní s písemnou přípravou |

**Je třeba splnit požadavky jedné otázky vylosované z každé ze tří skupin. Skupina I. je a) – c), skupina II. je d) a skupina III. je e), f).**

## Orientace v rozdílech mezi audity QMS, EMS a OHSAS

| Kritéria hodnocení | Způsoby ověření |
|---|---|
| a) Zdůvodnit, na jaké aspekty je třeba klást důraz při auditu QMS | Ústní s písemnou přípravou |
| b) Popsat, na jaké aspekty je třeba klást důraz při auditu EMS | Ústní s písemnou přípravou |
| c) Zdůraznit a vysvětlit rozdíl auditu systému BOZP oproti QMS a EMS | Ústní s písemnou přípravou |
| d) Stručně popsat, jak by měl vypadat integrovaný audit QMS+EMS+BOZP, hlavní zásady, postupy | Ústní s písemnou přípravou |

**Je třeba splnit požadavky jedné otázky vylosované z každé ze dvou skupin. Skupina I. je a) – c) a skupina II. je d).**

## Aplikace odborných znalostí a praktických zkušeností na konkrétním případě auditu

| Kritéria hodnocení | Způsoby ověření |
|---|---|
| a) Připravit plán auditu (pro konkrétní případ) | Zpracování písemné přípravy a ústní obhajoba |
| b) Vypracovat kontrolní seznamy otázek pro audit a předvést jejich používání | Zpracování písemné přípravy a ústní obhajoba |
| c) Předvést přípravné jednání auditu | Ústní obhajoba |
| d) Doložit přezkoumání předložených dokumentů v rámci přípravy na audit | Zpracování písemné přípravy a ústní obhajoba |
| e) Naplánovat činnosti auditu na místě | Zpracování písemné přípravy a ústní obhajoba |
| f) Shromažďovat důkazy z auditu na místě | Zpracování písemné přípravy a ústní obhajoba |
| g) Vést záznamy o případných neshodách z auditu na místě | Zpracování písemné přípravy a ústní obhajoba |
| h) Předvést závěrečné jednání auditu | Ústní obhajoba |
| i) Kontrolovat zjištěné neshody a opatření k nápravě z předchozích auditů | Ústní obhajoba |
| j) Zpracovat závěrečnou zprávu z auditu | Zpracování písemné přípravy a ústní obhajoba |

**Je třeba splnit všechna kritéria.**

## Organizační a metodické pokyny

### Pokyny k realizaci zkoušky

Autorizovaná osoba informuje, které doklady musí uchazeč předložit, aby zkouška proběhla v souladu s platnými právními předpisy. Dále stanoví, které pomůcky smí uchazeč při zkoušce používat.
Před zahájením vlastního ověřování musí být uchazeč seznámen s pracovištěm a s požadavky bezpečnosti práce a ochrany zdraví při práci (BOZP) a požární ochrany (PO). Uchazeč musí doložit všechny požadované doklady dle zákona č. 179/2006 Sb. Zdravotní způsobilost není vyžadována.
Zkouška se skládá z:
-písemné části (písemný test )
-ústní části
-ústní zkoušky s písemnou přípravou

Doporučení k průběhu zkoušky:
Na počátku zkoušky jsou uchazeči (uchazeč) seznámeni předsedou zkušební komise s průběhem zkoušky.
Každý uchazeč absolvuje písemnou a ústní část zkoušky.
Za přítomnosti zkušební komise si každý z uchazečů (uchazeč) vylosuje zkušební otázky pro písemnou a ústní zkoušku.
Předseda zkušební komise zaznamená číslo otázky do formuláře „Záznam o průběhu a výsledku zkoušky“.

Pro písemnou i ústní zkoušku musí autorizovaná osoba připravit takový počet otázek, aby obsáhly všechny požadavky uvedené v hodnotícím standardu.
Při každé zkoušce musí být ověřeny všechny kompetence kvalifikačního standardu.
Při ověřování kompetencí pomocí testů musí být splněny následující podmínky:
-Testy pro jednotlivé uchazeče musí být generovány z dostatečně velkého souboru otázek, aby bylo umožněno řádově několik desítek různě sestavených testů.
-Pro celkový soubor otázek, z něhož se generují jednotlivé testy, existuje pro každé kritérium několik otázek.
-Pro jednotlivé vygenerované testy má každý uchazeč ve svém testu pro každé kritérium (u něhož je test způsobem ověření a v návaznosti na pokyn o tom, která kritéria je třeba u zkoušky splnit) alespoň jednu otázku.
Při ověřování kompetencí pomocí losovaných otázek musí být splněny následující dvě podmínky:
-Pro celkový soubor otázek platí, že každé kritérium je zohledněno v několika otázkách.
-Pro soubor vylosovaných otázek konkrétního uchazeče platí, že každý uchazeč musí mít v souboru svých vylosovaných otázek zohledněno alespoň jednou každé kritérium (tzn. kritérium, u něhož jsou losované otázky způsobem ověření a v návaznosti na pokyn o tom, která kritéria je třeba u zkoušky splnit).

Při písemné zkoušce (testu) uchazeč volí správnou odpověď obvykle ze tří možností. Předseda zkušební komise organizuje písemnou část zkoušky s ohledem na nutnost samostatné práce uchazeče.
Při zahájení písemné zkoušky obdrží každý z uchazečů otázky písemné části. Písemná zkouška končí vypršením stanoveného času.
Důležité upozornění: V průběhu zkoušky může uchazeč používat pouze psací potřeby.

Pro ústní zkoušku
Ústní zkouška se skládá ze dvou částí:
1-Uchazeč odpovídá na vylosovanou otázku
2-Uchazeč realizuje procesně vedený audit na vylosovaném/stanoveném procesu podle požadavku standardu kompetence 9)
Zkušební tematické okruhy schválené Radou kvality ČR zveřejní autorizovaná osoba.

## Výsledné hodnocení

Zkoušení uchazeče provádí zkušební komise. Každý člen zkušební komise hodnotí uchazeče samostatně, zvlášť pro každou kompetenci a výsledek zapisuje do záznamu o průběhu a výsledku zkoušky. Výsledné hodnocení pro danou kompetenci musí znít „vyhověl“ nebo „nevyhověl“ v závislosti na stanovení závaznosti, resp. nezávaznosti jednotlivých kritérií u každé kompetence. Výsledné hodnocení zkoušky zní buď „vyhověl“, pokud uchazeč vyhověl pro všechny kompetence, nebo „nevyhověl“, pokud uchazeč pro některou kompetenci nevyhověl. Při hodnocení „nevyhověl“ uvádí zkoušející vždy zdůvodnění, které uchazeč svým podpisem bere na vědomí.
Pozn.: je-li zkušební komise složena ze sudého počtu členů, je třeba při rovnosti hlasů postupovat podle zákona č. 179/2006 Sb. §18/7 – rozhoduje hlas předsedy zkušební komise.

## Počet zkoušejících

Zkouška probíhá před zkušební komisí složenou minimálně ze dvou členů, kteří jsou autorizovanými fyzickými osobami s autorizací pro příslušnou dílčí kvalifikaci nebo autorizovanými zástupci autorizované právnické osoby s autorizací pro příslušnou dílčí kvalifikaci.

## Požadavky na odbornou způsobilost autorizované osoby, resp. autorizovaného zástupce autorizované osoby

Autorizovaná osoba musí splňovat a náležitě doložit následující požadavky na odbornou způsobilost k výkonu zkoušky k ověření odborné způsobilosti dílčí kvalifikace auditor.

–Předmět činnosti žadatele o autorizaci souvisí s problematikou kvality.
–Žadatel působí minimálně 3 roky v systému „Harmonizovaného schématu Evropské organizace pro kvalitu“ (EOQ), který stanovuje jednotné evropské kvalifikační požadavky na funkce v oblasti managementu kvality a který uznala Evropská komise jako základ pro sjednocování požadavků na kvalifikaci v této oblasti.
–Čestné prohlášení o seznámení se s aktuálním vývojem v oblasti managementu kvality.

V případě fyzické osoby žadatel:
–Má minimálně desetiletou praxi v posuzování způsobilosti v oblasti managementu kvality. Jeho systém řízení, způsobilost a kvalifikace jsou ověřeny podle normy ČSN EN ISO 9001.
–Je držitelem platného osvědčení o dosažení dílčí kvalifikací „manažer kvality“ a „auditor systémů řízení“ podle zákona č.179/2006 Sb., případně personálního certifikátu „Manažer a auditor jakosti EOQ“, nebo dosáhl pedagogického titulu docent nebo profesor působící v oboru management kvality.

V případě právnické osoby musí žadatel navíc doložit, že:
–Jeho systém řízení, způsobilost a kvalifikace jsou ověřeny podle normy ČSN EN ISO 17024.
–Má své autorizované zástupce, kteří splňují následující předpoklady:
-Dosažení věku 28 let
-Bezúhonnost
-Nejméně 10 let praxe v oblasti managementu kvality
-Je držitelem platného Osvědčení o dosažení dílčí kvalifikací „Manažer kvality“ a „Auditor systémů řízení“ dle zákona č.179/2006 Sb., případně personálního certifikátu „Manažer a auditor jakosti EOQ“, nebo dosáhl pedagogického titulu docent nebo profesor působící v oboru management kvality.

Další požadavky:
–Autorizovaná osoba, která nemá odbornou kvalifikaci podle zákona č. 563/2004 Sb., o pedagogických pracovnících a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů, nebo nemá odbornou kvalifikaci podle zákona č. 111/1998 Sb., o vysokých školách a o změně a doplnění dalších zákonů (zákon o vysokých školách), ve znění pozdějších předpisů, nebo praxi v oblasti vzdělávání dospělých (včetně praxe z oblasti zkoušení), nebo nemá osvědčení o profesní kvalifikaci 75-001-T Lektor dalšího vzdělávání, musí být absolventem přípravy zaměřené zejména na praktickou aplikaci části první, hlavy III a IV zákona č. 179/2006 Sb., o ověřování a uznávání výsledků dalšího vzdělávání a o změně některých zákonů (zákon o uznávání výsledků dalšího vzdělávání) a přípravy zaměřené na vzdělávání a hodnocení dospělých s důrazem na psychologické aspekty zkoušení dospělých v rozsahu minimálně 12 hodin.
–Autorizovaná osoba musí být schopna organizačně zajistit zkušební proces včetně vyhodnocení na PC, tisku jednotného osvědčení a zasílání s vyhodnocením elektronickou poštou (stačí doložit čestným prohlášením).

Žadatel o udělení autorizace prokazuje splnění požadavků na odbornou způsobilost předložením dokladu nebo souboru dokladů o získání odborné způsobilosti autorizujícímu orgánu nebo jiným postupem stanoveným autorizujícím orgánem.

## Nezbytné materiální a technické předpoklady pro provedení zkoušky

Pro zajištění zkoušky podle tohoto hodnotícího standardu je třeba mít k dispozici toto materiálně-technické zázemí:
–Prostory a přísun potřebné energie odpovídající bezpečnostním a hygienickým předpisům
–Dataprojektor s odpovídajícím osobním počítačem, plátno, flip-chart
–Pracovní stoly a židle pro písemnou zkoušku
–Soubory technických norem vztahujících se k předmětu zkoušky, všechny potřebné normy jsou zveřejněny současně s tematickými okruhy

K žádosti o udělení autorizace žadatel přiloží seznam svého materiálně-technického vybavení umožňující srovnání s požadavky uvedenými v hodnotícím standardu pro účely zkoušky, zároveň předloží soubor otázek určených k realizaci zkoušky.
Pokud žadatel bude při zkouškách využívat materiálně-technické vybavení jiného subjektu, přiloží k žádosti o udělení nebo prodloužení platnosti autorizace smlouvu (popřípadě smlouvy) umožňující jeho užívání nejméně po dobu 5 let ode dne podání žádosti o udělení nebo prodloužení platnosti autorizace.

## Doba přípravy na zkoušku

Celková doba přípravy na zkoušku (včetně případných časů, kdy se uchazeč připravuje během zkoušky) je 60–120 minut. Do doby přípravy na zkoušku se nezapočítává doba na seznámení uchazeče s pracovištěm a s požadavky BOZP a PO.

## Doba pro vykonání zkoušky

Celková doba trvání vlastní zkoušky (bez času na přestávky a na přípravu) je 6–8 hodin (hodinou se rozumí 60 minut). Zkouška může být podle zadaných činností rozložena do více dnů.

## Autoři standardu

### Autoři hodnoticího standardu

Hodnotící standard byl připraven SR průřezovou, v níž byly zastoupeny:
Česká společnost pro jakost
Svaz průmyslu a dopravy
Česká svářečská společnost – ANB
Unie výtahového průmyslu
Elektrotechnický svaz český
CERT Kladno, s. r. o.
ATG, s. r. o.
Certifikační sdružení pro personál
Komora BOZP a PO ČR
Ministerstvo průmyslu a obchodu ČR
Národní ústav odborného vzdělávání v Praze

Na tvorbě hodnotícího standardu se dále podílely tyto subjekty:
Rada kvality ČR
DT Ostrava CZ, s. r. o.